

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İdjtihad» Constantinople

Téléph : St. 865

xxviième ANNÉE

1 Octobre 1931

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca
İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 330

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, Âlâ kâğıdlısı

5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi yedinci sene

1 Teşrini evvel 1931

Çalkansın asumanda, zümrüt diyarlarında ,
İsmi hiç duyulmayan dağların yarlarında .

Kana, kana içsinler gelmeden günün sonu;
Bütün bir Asya kokan cennet gibi ruhunu .

Baştan başa dünyaya gümüş kanatlar geren
Deryaların üstüne nurdan atlaslar seren .

Ayın ziyalarında gönlümüz çalkanırken ;
« Baküs » ün ayinini ruhumuzda sanırken .

Son şarabı göklerden damla, damla içelim ,
Sükûtun perdesini duymadan çeksın elim .

Salih Zeki

İçtimaî Tehlikelere karşı :

Peynir - Ekmek Günü

Taze bir matem huzurundayım : babam sillürrieden öldü . Demek ki verem, bu yetmiş beş senelik zinde ihtiyarın ciğerlerine karşı da muzaffer oldu; ailemizin en küçük çocuğu olan mini mini Saadet te bir kaç sene evvel Menenjitli-berkülözden ölmüştü . Şimdiye kadar verem ne demek olduğunu etrafından öğrenen ailemiz, aynı neviden iki felâkete muhatap olmuş bulunuyor.

Dikkat ettim, hafızamı topladım : Şu bir kaç sene içinde tanıdığım ailelerin verem hastalığına verdiği kurbanlar, on beş yirmiyi buldu. Bu felâketi, umumî vatan ailesi muvacehesinde düşündüm ve dehşetinden titredim. Maalesef o sinsi düşman içtimaî aile muhitini de için için kemirerek zafer sahasını gittikçe genişletmektedir. Bizler buna karşı ne yapabiliyoruz ?.. Senede bir kerre göğüslerimize takılan rozetleriyle mübarek mübarezesini öğrendiğimiz « Veremle Mücadele Cemiyeti » nden başka belli başlı bir teşekkülümüz mü var ?..

Görüyorum ki bu yoksul ve harap memleketimizin iktisadî buhranı muvacehesinde şahsî

hazlarımız hesabına harcayacak çok paramız var; buna rağmen ulvî bir feragatin lezzeti henüz vicdanlarınıza sinmemiştir.

Çok şey istemiyorum, Amerikalıların oruç gününe mukabil vatandaşlar, senede bir veya iki gün Peynir - Ekmek yemeğe katlanarak o günkü haz ve gıdaları hesabına sarfedeceklerini büyük bir hayra, verem mücadelesine hasretsinler; eminim ki yalnız kendi muhitlerine değil, insanlık dünyasına müfit olacak sanatoryomlarla diğer tıbbî müesseseler vücude getiren memleketler yanında tabii vesaitin en zenginleriyle mücehhez olan güzel vatanımızda da solup ölmek felâketine uğrayacak olan vatan kardeşlerine müfit olmak, hepsini değilse bile büyük bir kısmını kurtarmak mümkün olacaktır.

Her gün görüp işittiğimiz faciaların vicdanlarımıza sinen acılarına mukabil, senede iki gün olsun peynir - ekmek yemeğe katlanmaz mıyız?.

İrfan Emin

Bir Vasiyetname, Bir Mektup, Bir Cevap Ve Tıp Âlemine bir Niyaz

— 1 —

Vasiyetname

Vasiyet eden : Emin Muhlis Bey .

Bu gün bin dokuz yüz otuz bir senesi Ağustosunun yirmi dördüncü pazartesi günüdür .

Türkiye Cümhuriyeti kanunlarının bahsettiği selahiyeti haiz ve aşağıdaki İmza ve Mühürün sahibi ve vaznı İslanbul Altıncı Note-i Galip Bingöl Beyin dairesi memurlarından Ben (Ali Fevzi) vaki davet sebeble ve Galip Bingöl Beyden aldığım emir ve mezuniyete istinaden İstanbulda Cerrah paşa caddesinde Müezzin sokağında (3) numaralı haneye gittim . Orada mezkûr evde oturduğunu söyleyen Mehmet Rifat Bey oğlu (Emin Muhlis Bey) hazır bulundu - yordu . Beni bir vasiyetname tanzim ettirmek için davet ettiğini söyledi . Kendisinin kanunen vasiyet tasarrufuna ehliyeti haiz bulunduğunu gördüm . Şahit sıfatile hazır bulunmak ve şe -

hadet yapmak hakkını ve evsafını ha'iz adı, sanı ve oturdıkları yerler aşağıda yazılı kimseler şahit ve muarriif sıfatile hazır bulunuyorlardı . Emin Beyden davetim sebebini tafsil ve izah etmesini istedim. Hiç bir hile , hata , tehdit ve cebir tesiri altında olmadığını temin ettikten sonra söyleyeceği gibi bir vasiyet senedi tanzini istedi. Son arzusunun neden ibaret olduğunu sordum. Şahitler önünde şu suretle takrir verdi. Dedi ki (Büyük ceddin Gazi Mihalden şimdiye kadar gelip geçenlerden Mohaç, Varna, Peşte gibi bir çok yerlerde şehit düşerek cesetleri düşman elinde kalanların sayısını bile tayin

lirim . İstiyorum ki memleketin yüksek Tıp Üstatlariyle Genç Doktorları çok yaşayan , dikkate şayan bir vücut üzerinde istedikleri gibi tetkikat yapsınlar. Ve vücudumu kendilerine ait bir madde gibi düşünsünler. İşte bunun için vücudümü İstanbul Darülfünunu Tıp Fakültesine teberru'la icabederse Ecdadım gibi Makbersiz kalmayı tercih ediyorum . Son arzu ve kararım budur . Ölümümü Tıp Fakültesine ihbar hususunda evlâtlarımla zevcemi ve komşularımı memur ettiğim gibi vasiyetimi tenfiz hususunda kanunu medeninin 497 inci maddesi mucibince İstanbul Darülfünunu Tıp Fakltesi

Vücudunu Tıp Fakültesine vakfetmek suretiyle memleketimizde görülmemiş bir feragat ve fazilet gösteren Emin Muhlis B.

1928 senesinde
Öldüğü tarih : 11 - 9 - 1931

1916/1332 senesinde
Doğduğu tarih : 1272 - 1856

etmek mümkün değildir; Bunların yalnız adları kalmış, bazılarının mezarı silinmiş, bazılarının de hiç öğrenilememiştir . Yetmiş küsur senelik hayatımda yalnız Vatana , Millete ve İnsaniyete müfit olmağa çalıştım ; Önlüm istiyor ki cesedim de aynı gayelere hâdim olsun ; bundan dolayı ergeç mukadder olan ölümüm - den sonra cesedimin Tıp Fakültesinde tetkikata mevzu teşkil etmesine karar verdim. Sağ gözümdeki lekeyi doktorlar çok dikkate şayan buldu . hattâ mütehassıs Doktor Niyazi İsmet B. Bu hususta bir konferans verdi . Kendimde mahiyetini tariften âciz kaldığım bazı gayri meşruf kuvvetler görüyorum; Telepati nev'inden bir çok hadiseleri misâl olarak zikredebil-

Reisi Beyefendinin himmet göstermesini rica ediyorum . Bu arzumu is'af edeceklerle şimdi - den teşekkür ederek Allahtan herbirine yüksek mazhariyetler temenni ederim . Son arzularım bunlardan ibaretdir .) Demesini müteakıp bu vasiyetnameyi kendisine okumak için verdim . Okumak için tekrar bana iade etti . Yüksek sesle okudum . Münderecatının son arzularını muhtevi bulunduğunu ve şahitler vasiyyetci vasiyet beyanına ehil gördüklerini tekrar ifade eylemeleri üzerine Bu vasiyet senedi cüm'emiz tarafından İmzalandı ve mühürlendi.

24/Ağustos/1931 (İmza : Emin Muhlis)

— 2 —

Bir Mektup

İstanbul Darülfünunu Tıp Fakültesi
Riyaseti Aliyesine

25/8/931

Reis Beyefendi Hazretleri,

Bütün ömrünü vatana, millete ve insaniyete tahsis etmiş olan bir insan sıfatıyla zekâ ve iz'a - nım gibi cesedimin de aynı gayeye hâdim ol - masını öteden beri emel edinmişim; son hasta - lığım, bu kararımı tacil ettirerek mütekaddim vasiyetnamenin tanzimine saik oldu.

Bendeniz o kanaatleyim ki kara toprakta boşuboşuna çürüyen bir uzviyet olmaktansa yüksek Tıp Üstâtlarıyla istikbalin genç doktor - ları huzurunda bir tetkik mevzuu olmak, bir fânî için büyük bir şeref ve mazhariyet telâkki edilebilir.

Kararıma âmil olan sebepleri vasiyetnameme dercettiğim için tekrar etmek suretile tasdi - cür'et etmek istemem; Makamı Âlilerinden ve Zatı üstadane'lerinden yegâne temennim, uzak alması tabii olarak istenen, fakat ergeç tahak - kuk etmesi zarurî bulunan ölümümde vasiye - timin tenfizine himmet buyurmak ve vasiyetna - menin vüsulüne dair küçük bir cevap lûtfunda bulumaktır.

Bu vesile ile tazimatımı arz ve teyit ediy o - rum, Efendim Hazretleri.

Mülkiye ve maliye Mütekaitlerinden
Gazi Mihal Zade Emin Muhlis

§

— 3 —

Bir Cevap

2-9-1931

Emin Muhlis Beyefendiye:

Muhterem Efendim;

25-8-1931 tarihli metubunuz ile bu mek - tubu melfuf İstanbul Altıncı Noterliğinden mu - saddak 24 Ağustos 931 tarih ve 10293 cumaralı vasiyetnamei âliyenizi aldım. Tıbbî fennin mem - leketimizde tedrisi için izhar buyurduğunuz bu son hizmet ve fedakârlığınızdan pek mütehassıs

olarak zatı âlilerine riyaset namına teşekkür a - tımı takdim ederim Efendim.

Tıp Fakültesi Reisi
Dr. Tevfik Recep

§

— 4 —

Tıp Âlemine Bir Niyaz

Uhteme tevdi edilmiş muazzez bir vazifeyi ifa edememekten mütevellit bir azap içindeyim.

Merhûm babam, kendisini Tıp Fakültesine vakfetmişti; ölüm dakikasında bütün irademi toplamak istedim; iki vazifem vardı: biri ba - bamın sözüne, diğeri özüne karşı.

Bu ikincisi galebe etti: mukaddes bir top - rağa merbut kalmak ve varlığımıza karışan hatıralardan uzaklaşmamak zâfı, aziz ölümün son arzusunu is'afa mâni oldu.

Bu, bir günahı; siz ki onun sahiplerisiniz, yüksek huzurunuzla çıkarak onu bize bağışla - manızı ve necibane affınızı semihane ibzal et - menizi niyaz ediyoruz.

Öyle düşünüyorum ki itiraf edilen günah - lar, masiyetlerinden yarısını olsun kaybetmiş olurlar.

İrfan Emin

Terki teslihat

Garib şeydir, söylenen ve yapılan şeylerin cümlesinden sonra, hiç bir sulh devresinde yapılmamış bir derecede ziyade teslihat için para sarf olunuyor. Sulh arzusu 'umumidir. Fakat sulhperverliği tatbik ve iera hususu mahduddur.

Şubatda Genëve şehrine gidecek murahhas - lardan hiç biri sulhu va'z etmekden fariğ ol - mayacaktır ve bunlardan hiç biri sulh arzusu - nun bir yalan olduğunu söylemeyecektir. Bu fikirleri en büyük belagat ve en derin kana'atle ifade edeceklerdir, fakat tâli komsiyonlarda işlerine başladıkları vakit beynelmilel terki teslihatı te'min etmenin güçlükleri kendisini gösterecektir.

[Mac Donald ın 12 Temmuzda irad ettiği nutkundan

[Le Mois]